

Aanleiding

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet een aantal regels over de fysieke leefomgeving worden aangepast. Dit vindt plaats in 2 fasen. In fase 1 worden de wettelijke grondslagen en formele verwijzingen van diverse regelgeving geformaliseerd. Het betekent voor de meeste verordeningen vooral een juridisch technische omzetting, waarbij u geen inhoudelijke keuzes hoeft te maken (o.a. APV, nadeelcompensatie, uitvoering en handhaving). Daarnaast zijn er enkele verordeningen die ook inhoudelijk aangepast moeten worden (o.a. omgevingscommissie, participatie, erfgoed). Fase 2 betreft het overzetten van de regels uit de verordeningen over de fysieke leefomgeving naar het omgevingsplan. Hiervoor heeft de gemeente tot 2029 de tijd.

In het hiernavolgende worden de volgende verordeningen en een benoemingsbesluit aan de raad voorgelegd:

- Verordening en Reglement van orde gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit
- Erfgoedverordening
- Verordening nadeelcompensatie omgevingsrecht
- Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht
- Benoemingsbesluit leden gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit

Beoogd effect

Actuele lokale regelgeving met juiste wettelijke grondslagen en verwijzingen in overeenstemming brengen met de Omgevingswet.

Argumenten

1.1. Diverse verordeningen moeten aangepast worden aan de regels van de Omgevingswet

Verordening en Reglement van orde gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit

Al voor de invoering van de Omgevingswet moeten gemeenten een aantal zaken in orde maken. Eén daarvan is het benoemen en installeren van een gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit. In de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie staat het doel van een goede omgevingskwaliteit centraal. Daarbij gaat het om het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap.

De taken en bevoegdheden van de huidige monumenten- en welstandscommissies vervallen van rechtswege bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ter continuering van de advisering moet de gemeente vóór het inwerkingtreden van de Omgevingswet een nieuwe gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit instellen.

Het Rijk legt daarbij enkele wettelijke regels op. De wettelijke taak van de commissie is het uitbrengen van advies over aanvragen om een omgevingsvergunning met betrekking tot rijksmonumenten (uitgezonderd archeologische rijksmonumenten) en over aanvragen om een omgevingsvergunning voor andere activiteiten, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet. De gemeente moet dus een gemeentelijke adviescommissie instellen, maar heeft veel vrijheid om de adviestaak van de commissie in te richten. Twee leden van de commissie moeten, op grond van de wet, deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg. Andere deskundigheid kan de gemeente naar eigen inzicht aan de commissie toevoegen, afhankelijk van de reikwijdte van de adviestaken. Daarbij gaat het om het belang van aspecten als bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, archeologische monumentenzorg, architectuur, ruimtelijke kwaliteit, stedenbouw, landschappelijke inrichting, cultuurhistorie, duurzaamheid en verduurzaming erfgoed.

De werkwijze van de nieuwe adviescommissie wijzigt op hoofdlijnen niet ten opzichte van de huidige werkwijze. Voorgesteld wordt om in beginsel beleidsneutraal over te gaan. Risico kan zijn dat de huidige werkwijze in de toekomst onvoldoende ruimte biedt zoals de Omgevingswet beoogd. Daarom is het zaak om het functioneren van de commissie te evalueren en in de toekomst door te groeien naar een samenhangend adviesstelsel dat aansluit bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Erfgoedverordening

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet de Erfgoedverordening technisch zijn aangepast aan deze wet. In verband daarmee zijn de wettelijke grondslagen, formele verwijzingen naar wet- en regelgeving en definities in de Erfgoedverordening aangepast.

Archeologische monumentenzorg is van rechtswege onderdeel van het tijdelijk omgevingsplan en maakt dus geen onderdeel meer uit van de Erfgoedverordening

De gemeentelijke monumentencommissie wordt commissie op grond van de Omgevingswet. Op basis van de Omgevingswet moet een gemeentelijke adviescommissie ingesteld worden die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit, voor zover het andere dan archeologische monumenten betreft. Dit is vastgelegd in de Verordening gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit.

Verordening nadeelcompensatie omgevingsrecht

De Omgevingswet bevat een specifiek op het omgevingsrecht toegesneden nadeelcompensatieregeling die enkele aanvullende regels op de Algemene wet bestuursrecht bevat. Deze wettelijke regelingen zijn grotendeels uitputtend bedoeld en bevatten al veel regels voor de afwikkeling van aanvragen om schadevergoeding, zoals beslistermijnen en het heffen van een recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag. Slechts over enkele onderwerpen is het mogelijk om aanvullend regels op te nemen in een gemeentelijke verordening. Met het vaststellen van bijgaande verordening worden de beide wettelijke regelingen geïmplementeerd.

Het vaststellen van een Verordening nadeelcompensatie is niet verplicht, zoals dat bij een procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade wel het geval was. De VNG adviseert echter wel om een Verordening nadeelcompensatie vast te stellen. Zonder deze verordening kan een gemeente bijvoorbeeld geen recht (een bedrag om het verzoek in behandeling te nemen) heffen. Door de Verordening nadeelcompensatie ontstaan geen nieuwe administratieve lasten.

Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) als grondslag voor de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht. Deze wordt op dat moment vervangen door de Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht. In de nieuwe verordening is aangesloten bij de tekst en terminologie onder de Omgevingswet. Verder zijn de teksten op een paar punten gemoderniseerd en vooral technisch aangepast. Verder worden aan de kwaliteitscriteria competentieprofielen toegevoegd. In 2024 zal een inhoudelijke aanpassing van de kwaliteitscriteria plaatsvinden om deze aan te laten sluiten bij de Omgevingswet.

2.1 Het benoemingsbesluit leden gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit moet worden aangepast aan de regels van de Omgevingswet

Een verplichting van de Omgevingswet is dat de leden van de adviescommissie opnieuw worden benoemd. Met het vaststellen van het Benoemingsbesluit wordt aan deze eis voldaan.

Kanttekeningen

1.1 Niet vaststellen van de regelingen betekent geen rechtsgeldige regels

Wettelijke grondslagen en formele verwijzingen in overeenstemming met de Omgevingswet moeten correct in de regelgeving zijn opgenomen om ze uit te voeren en er rechten aan te ontlenen.

1.2 Het Mandaatbesluit gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit

In de Verordening gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit is bepaald dat bepaalde adviezen kunnen worden afgedaan door de ambtelijk secretaris.

Het mandaatbesluit regelt deze bevoegdheid. De adviescommissie moet zelf dit mandaatbesluit vaststellen. Het oude mandaatbesluit commissie ruimtelijke kwaliteit wordt daarmee ook ingetrokken.

Financiën

Geen.

Communicatie

Na vaststelling worden de besluiten bekend gemaakt in het elektronisch Gemeentebblad en gepubliceerd op www.overheid.nl.

Bijlagen

1. Verordening gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit
2. Reglement van orde gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit
3. Erfgoedverordening
4. Verordening nadeelcompensatie omgevingsrecht
5. Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht
6. Benoemingsbesluit leden gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit